Docnr5

From: 5.1.2.e <5.1.2.e @fenelab.net>
Date: Friday, October 9, 2026, 7:03 PM
To: "roel.vangurp@eerstekamer.nl" <roel.vangurp@eerstekamer.nl>
"carla.moonen@eerstekamer.nl" <carla.moonen@eerstekamer.nl>
CC: 5.1.2.e <5.1.2.e @eerstekamer.nl>
"\"postbus@eerstekamer.nl\"" <postbus@eerstekamer.nl>
Subject: 6FENE1-SEC Zorgen asbestlaboratoria over implementatie wetgeving inzake asbest. Bericht aan Eerste Kamer commissie SZW t.b.v. debat op 13 oktober a.s.

Attachments:

6FENE1-SEC.Notitie.EK.knelpunten.implementatie.asbest.eindbeoordeling.09102026.pdf

---

Sommige mensen die dit bericht hebben ontvangen, ontvangen niet vaak e-mail van 5.1.2.e @fenelab.net. Ontdek waarom dit belangrijk is

Beste griffie en leden van de Eerste Kamercommissie SZW,

Dinsdag 13 oktober a.s. staat de behandeling van de 'lagere regelgeving' t.b.v. de implementatie van de gewijzigde EU richtlijn in uw Kamer op de agenda. Met de accordering van de Arbeidsomstandighedenwet op 22 september jl. zijn de zorgen in de branche van eindbeoordelaars (Fenelab) helaas nog niet weggenomen door de regering.

Graag vragen onze leden uw aandacht in het debat komende week in uw Commissie. Onze branche zich ernstig zorgen over en ziet gezond en veilig werken met asbest voor de werknemers en betreders van de asbestgesaneerde ruimtes, serieus in gevaar komen. In bijgaande notitie hebben we onze hoofdpunten uiteengezet. In het Arbobesluit en de Arboregeling kunnen deze aspecten worden opgelost dan wel verzacht.

Bij vragen of toelichting kunt u zich richten tot ondergetekende. Fijn weekend en succes met uw belangrijke werkzaamheden!

Met vriendelijk groet,

5.1.2.e
Secretaris Fenelab

Mobiel: 5.1.2.e

Postadres
5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e
5.1.2.e Noordwijk
Bezoekadres
Rijksstraatweg 69
4194 SK METEREN

Contact
Telefoon 5.1.2.e

E-mail: 5.1.2.e @fenelab.net
Website: www.fenelab.nl

Notitie aan:	**Eerste Kamer Vaste Commissie SZW**
Notitie van:	**Sectorcommissie Asbest van Fenelab**
Datum:	**9 oktober 2026**
Betreft:	**Knelpunten bij implementatie EU richtlijn asbest ter bescherming van de werknemers (4 pagina's)**
Kenmerk:	**6FENE1-SEC**

Introductie

De implementatie van de EU richtlijn over de bescherming van werknemers tegen asbestblootstelling, is bijna afgerond. Op 18 september 2026 heeft de regering een brief naar de Raad van State gestuurd met een adviesaanvraag over het Arbeidsomstandighedenbesluit en de bijbehorende toetsen en rapportages van uitvoeringsinstanties en ATR. Op 22 september heeft de Eerste Kamer ingestemd met de Arbeidesomstandighedenwet aangaande de EU implementatie van de gewijzigde asbestrichtlijn. Fenelab, de vertegenwoordiger van asbestlaboratoria die verantwoordelijk zijn voor de eindbeoordeling na afloop van asbestverwijderingsprojecten, maakt zich zorgen over de kwaliteitsborging van asbestverwijderingsprojecten in het nieuwe asbeststelsel dat het ministerie van SZW probeert vorm te geven. Helaas heeft jarenlang overleg met het ministerie van SZW deze zorgen niet weggenomen, integendeel. Fenelab ziet onaanvaardbare risico's ontstaan voor de werknemers die betrokken zijn bij de asbestprojecten en de gebruikers van de ruimtes na afloop van die projecten. Het probleem met de gevaarlijk stof asbest is dat een schadelijke blootstelling helaas een onomkeerbaar effect heeft op de mens en omgeving.

Hierna hebben we in deze notitie onze **drie belangrijkste zorgpunten** weergegeven, waarbij met "Nu" is aangegeven wat het asbestbeleid momenteel behelst, "Straks", betekent na implementatie van de EU richtlijn. Vervolgens wat we mis zien gaan bij het knelpunt met de gevolgen voor de veiligheid en kosten. Tenslotte is aangegeven wat het voorstel is van Fenelab aan de Eerste Kamer om het knelpunt te dempen of teniet te doen.

Achtereenvolgens noemen we de volgende knelpunten:
1. De uitvoerder van een asbestsaneringsproject krijgt meer invloed op de keuze om luchtmetingen in te zetten of juist niet te laten uitvoeren bij de eindbeoordeling;
2. De uitvoerder van een asbestproject kan in bepaalde gevallen het eigen werk beoordelen;
3. Er gaan nieuwe metingen worden uitgevoerd tijdens de asbestwerkzaamheden, terwijl luchtmetingen tijdens de eindbeoordeling kunnen afnemen.

Aan het eind is een **bijlage** met daarin een verduidelijkend overzicht van de verschillen nu en in het nieuwe asbestbeleid m.b.t. de eindbeoordeling.

1. De uitvoerder van een asbestsaneringsproject krijgt meer invloed op de keuze om luchtmetingen in te zetten of juist niet te laten uitvoeren bij de eindbeoordeling

Nu

De eindbeoordeling is onafhankelijk. Als een luchtmeting nodig is, wordt die door een laboratorium uitgevoerd. SMART (het beoordelingsinstrument geregeld in het Arbobesluit) bepaalt dit.

Straks
In de categorie *basis* kan een luchtmeting achterwege blijven als de blootstelling volgens SMART nieuwe stijl, een erkende werkmethode of een luchtmeting tijdens het werk onder 10.000 vezels/m³ blijft. De asbestverwijderaar krijgt daarmee meer invloed op de onderbouwing dat een meting niet nodig is.

Waarom dit mis kan gaan
De uitvoerder van een asbestproject heeft een financieel (commerciele markt van aanbesteding) en praktisch (zoveel mogelijk projecten uitvoeren) belang bij minder luchtmetingen en een snelle oplevering.
Als de onderbouwing vooral op een model of gekozen werkwijze berust, kan door een te optimistische inschatting minder snel asbest door een onafhankelijke luchtmeting worden ontdekt. Regels moeten ook betrouwbaar zijn wanneer een uitvoerder van asbestprojecten onder tijd- en kostendruk staat.

Gevolg voor veiligheid en kosten
Minder onafhankelijke luchtmetingen na implementatie van de EU asbestrichtlijn verkleinen de zekerheid dat de werkelijke blootstelling goed is vastgesteld. Wat betreft de kosten, die zijn er voor de langere termijn; immers, een gemiste verontreiniging later juist extra sanerings- en herstelkosten kan veroorzaken. De maatschappelijke schade kan groot zijn.

Voorstel van Fenelab aan de Eerste Kamer
Maak de keuze om een luchtmeting achterwege te laten onafhankelijk toetsbaar, en verplicht een meting bij twijfel, afwijkingen of onvoldoende betrouwbare gegevens. “Meten is weten.”

2. De uitvoerder van een asbestproject kan in bepaalde gevallen het eigen werk beoordelen

Nu
De eindbeoordeling wordt onafhankelijk uitgevoerd – in ieder geval vanaf Risicoklasse 2.

Straks
In de categorie *beperkt* (Nu: Risicoklasse 1) en *basis* kan de uitvoerder van een asbestproject onder voorwaarden zelf de eindbeoordeling doen, bijvoorbeeld wanneer een erkende werkmethode is gebruikt of als er een vermoeden bestaat dat er nagenoeg geen emissie optreedt bij de werkzaamheden. Als kleefmonsters nodig zijn, moeten die wel door een onafhankelijk, geaccrediteerd asbestlaboratorium worden genomen en geanalyseerd.

Waarom dit mis kan gaan
In deze nieuwe categorieen *beperkt* en *basis* zijn meestal uitvoerders aan het werk die asbestverwijdering niet als professioneel beroepe hebben. De partij die het werk uitvoert, beoordeelt dan het eigen resultaat. Daardoor neemt de onafhankelijke controle af op het moment dat wordt bepaald of een ruimte weer veilig kan worden gebruikt. Hier geldt het spreekwoord “de slager die het eigen vlees keurt.” Dit is zeer riskant bij het omgaan met de gevaarlijke stof asbest.

Gevolg voor veiligheid en kosten
Een gemiste asbestverontreiniging kan leiden tot blootstelling van werknemers of gebruikers en tot herstel achteraf. Ook bij de werkzaamheden *beperkt*, kan dit zeker optreden. Voor de BV Nederland betekent dit minder onafhankelijke inspecties en analyses. Uit oogpunt van preventie en ‘voorkomen is beter dan genezen’ is het niet slim om de onafhankelijkheid van de eindbeoordeling te verlaten. Ten overvloede, het uitvoeren van een eindbeoordeling beslaat nog geen 10% van de totale kosten van een asbestproject terwijl de veiligheid fors afneemt in het nieuwe beleid.

Voorstel van Fenelab aan de Eerste Kamer
Behoud een onafhankelijke eindbeoordeling door een geaccrediteerd asbestlaboratorium, ook bij asbestverwijderingen in de categorie *beperkt*.

3. Er komen nieuwe metingen tijdens de asbestwerkzaamheden, terwijl luchtmetingen tijdens de eindbeoordeling kunnen afnemen

Nu
De laboratoriumrol is nadrukkelijk vastgelegd in de wetgeving bij onafhankelijke eindbeoordelingen en de luchtmetingen die daarbij horen. In de praktijk worden momenteel geen metingen *tijdens* de asbestprojecten uitgevoerd (terwijl dit wel in de huidige wetgeving staat), uitsluitend na afloop van asbestprojecten.

Straks
Er komen specifieke eisen aan luchtmetingen tijdens het uitvoeren van de asbestwerkzaamheden, waaronder eisen aan deskundigheid en uitvoering volgens NEN 2939. Voor amfibool asbest (de meest gevaarlijke van de asbestsoorten) wordt elektronenmicroscopie voorgeschreven. Tegelijk kan een eindbeoordeling in bepaalde gevallen vervallen als een luchtmeting tijdens het werk gunstig uitvalt.

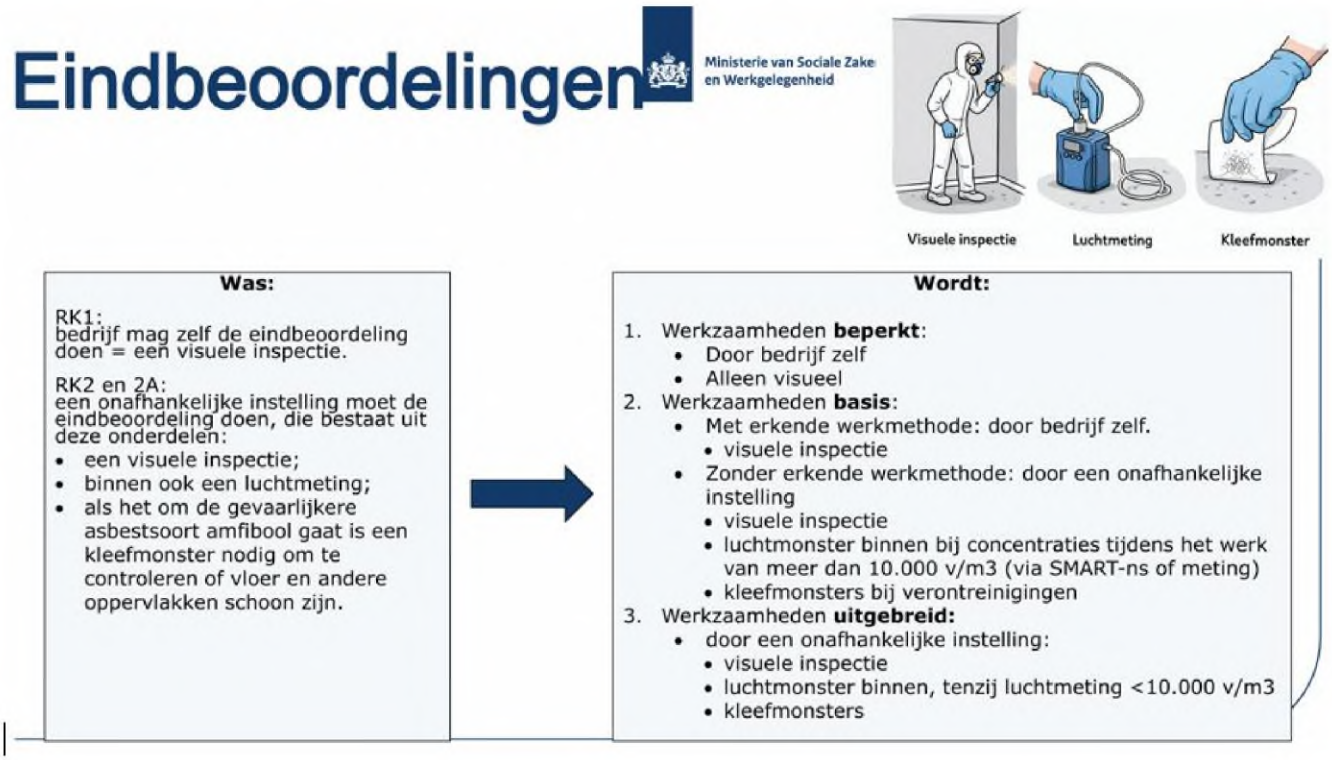
Waarom dit mis kan gaan
De kwaliteit en interpretatie van luchtmetingen tijdens het werk worden belangrijker, omdat de uitkomst mede kan bepalen of een eindmeting nog nodig is. Het meetkader dat een plaats moet krijgen in de Arboregeling, is nog atlijd onbekend. Daardoor is onduidelijkheid over wie meet, volgens welk kader en wie de uitkomst beoordeelt. Dit kan tot verschillen tussen projecten leiden. Bovendien worden deze tussentijdse metingen onder ideale omstandigheden uitgevoerd, omdat de uitvoerder van het asbestproject er weet van heeft dat die meting wordt gedaan. Dit geeft geen garantie voor een volledige correcte uitvoering van het asbestproject omdat er sprake is van een momentopname.

Gevolg voor veiligheid en kosten
Een onbetrouwbare meting tijdens het asbestproject kan ertoe leiden dat een noodzakelijke eindbeoordeling vervalt. Laboratoria kunnen daarnaast moeten investeren in nieuwe meetmethoden en deskundigheid, terwijl het aantal eindbeoordelingen afneemt.

Voorstel van Fenelab aan de Eerste Kamer
Leg helder vast in het meetkader wie de tussentijdse uitvoert en beoordeelt, borg de onafhankelijkheid en kwaliteit ervan en laat een meting tijdens het werk niet automatisch een onafhankelijke eindcontrole vervangen.

BIJLAGE

Overzicht van wijzigingen (onderdeel van een presentatie aan stakeholders door Ministerie van SZW in juni 2026):



Korte uitleg: het grote verschil is vooral dat bij de werkzaamheden **basis** en **uitgebreid** (= nieuw asbestbeleid) uitsluitend een visuele inspectie als eindbeoordeling wordt gedaan terwijl momenteel daarvoor in de meeste gevallen ook een luchtmeting aan de orde is.

Wat betreft de laagste categorie (RK1 en werkzaamheden **beperkt**) valt op dat er geen wijziging is: de uitvoerder mag zelf de eindbeoordeling doen. Dat blijft onzorgvuldig en onveilig werken de praktijk aangezien er geen onafhankelijke borging is en dus de 'slager het eigen vlees keurt'.